II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 15 december 1975

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het E.E.G.-Verdrag (IV/847 — SABA)

(Slechts de teksten in de Duitse, de Franse en de Nederlandse taal zijn authentiek)

(76/159/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name op artikel 85,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962 (1), met name op de artikelen 2 tot en met 8,

Gezien de door de onderneming SABA, Schwarzwälder Apparate-Bau-Anstalt August Schwer und Söhne GmbH (SABA), Villingen-Schwenningen,

— op 19 december 1962 verrichte aanmelding van de SABA-verkoopvoorwaarden voor binnenlandse transacties (uitgave mei 1962, inmiddels vervangen door de uitgave van mei 1972), alsmede

— op 12 februari 1963 verrichte aanmeldingen van haar
in 1936 met de onderneming A. Loschetter & Fils, Luxemburg,
in 1939 met de onderneming Ets. Fr. Drion, Brussel en
in 1961 met de onderneming SABA Nederland N.V., De Bilt
gesloten alleenverkoopovereenkomsten (inmiddels vervangen door SABA-model-alleenverkoopovereenkomst — uitgave 1966/67),

— op 20 juni 1969 verrichte aanmelding van de verplichtingscertificaten betreffende prijs- en verkoopbinding SABA-groothandelaar/SABA-beroepsdetailhandelaar (uitgave 1965, inmiddels vervangen door die van 1 juli 1974),

— op 31 juli 1972 verrichte aanmelding van de E.E.G.-verplichtingscertificaten SABA-groothandelaar en SABA-beroepsdetailhandelaar (uitgave 1972, inmiddels vervangen door die van 1 juli 1974),

— op 22 juli 1974 verrichte aanmelding van de SABA-modelovereenkomst (uitgave van 2 januari 1974),

Gezien de door de onderneming Ets. Fr. Drion, Brussel, op 28 januari 1963 verrichte aanmelding van de in 1939 met SABA gesloten alleenverkoopovereenkomst,

Gezien het door de onderneming Metro-SB-Großmärkte GmbH & Co. KG, Düsseldorf, op 7 november 1973 overeenkomstig artikel 3, lid 2, sub b), van Verordening nr. 17 ingediende verzoek,

Gehoord de betrokken ondernemingen, overeenkomstig artikel 19, lid 1, van Verordening nr. 17 met betrekking tot Verordening nr. 99/63/EEG (2),

Gehoord de onderneming Metro-SB-Großmärkte GmbH & Co. KG, Düsseldorf, overeenkomstig artikel 19, lid 2, tweede zin, van Verordening nr. 17 met betrekking tot Verordening nr. 99/63/EEG,

Gezien de conform artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17 verrichte publicatie van het essentiële gedeelte van de aanmeldingen in het *Publikatieblad van de*

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.

(2) PB nr. 127 van 20. 8. 1963, blz. 2268/63.

Europese Gemeenschappen nr. C 116 van 7 november 1972,

Gezien de adviezen van het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities, uitgebracht overeenkomstig artikel 10 van Verordening nr. 17 op 7 maart 1973 en 29 november 1974,

Overwegende de volgende feiten :

I. De feiten

1. De Schwarzwälder Apparate-Bau-Anstalt August Schwer und Söhne GmbH (SABA), die voornamelijk radio-, televisie-, en bandopname-apparaten vervaardigt, verkoopt haar producenten binnen de Gemeenschap uitsluitend via de gespecialiseerde handel. In de Bondsrepubliek Duitsland en in West-Berlijn worden SABA-apparaten verkocht via de beroepsgroothandelaar en beroepskleinhandelaar ; in de groothandelsfase worden SABA-produkten bovendien via negen juridisch en economisch zelfstandige algemene vertegenwoordigers van SABA en vier eigen ondernemingen van het bedrijf zelf rechtstreeks verkocht. In Denemarken, de Benelux, Frankrijk, Italië alsmede in het Verenigd Koninkrijk geschiedt de verkoop van SABA-produkten via alleenverkopers en de beroepshandelaars. In Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk zijn dochterondernemingen van SABA belast met de alleenverkoop. In SABA Nederland N.V., de alleenverkoper in Nederland, heeft SABA een minderheidsbelang.

2. De aandelen van SABA zijn voor 97,5 % in handen van het Amerikaanse concern General Telephone & Electronics Corporation, New York. Dit concern heeft in de Gemeenschap nog andere dochterondernemingen. Geen van deze dochterondernemingen vervaardigt de door SABA geproduceerde apparaten.

De marktpositie van SABA in de Gemeenschap is betrekkelijk zwak. In de Duitse Bondsrepubliek bedraagt het marktaandeel van SABA voor de afzonderlijke apparaten 1,8 tot 11,9 %, terwijl deze in de andere E.E.G.-landen grotendeels beneden de 1 % liggen.

3. Teneinde de verkoop van haar produkten in de gemeenschappelijke markt te bevorderen heeft SABA voor het gehele grondgebied van de gemeenschappelijke markt een uniform verkoopsysteem ingevoerd. Essentiële kenmerken van het systeem zijn enerzijds de samenwerking tussen SABA en haar groothandelaren en haar alleenverkopers, anderzijds de beperking van het aantal SABA-wederverkopers en de vaststelling door de fabrikant van de verkoopkanalen.

In nauwe samenwerking op partnerbasis met haar groothandelaren en alleenverkopers tracht SABA de productie en de verkoop van een apparatenprogramma, dat aan de wensen van de consumenten tegemoetkomt, zo nauwkeurig mogelijk tevoren te plannen. Hiertoe wordt op gezette tijden overleg gepleegd over de opzet van de produktie, waarbij de SABA-groothandelaren via het adviescollege van SABA-groothandelaren een beslissende invloed uitoefenen. Op basis van de opgegeven behoeften van deze handelaren stelt SABA leveringsvoorstellen op, die na verdere individuele onderhandelingen uitmonden in het sluiten van halfjaarlijkse leverantiecontracten waarin typen, hoeveelheden en gedeeltelijk maandelijkse leveranties worden vastgesteld.

De verkoop van SABA-produkten via de verschillende handelsfasen is voorbehouden aan een beperkt aantal gekozen handelaren. De keuze wordt door de fabrikant gedaan aan de hand van algemene, kwalitatieve criteria (vakbekwaamheid) en specifieke aanvullende criteria (bereidheid tot het verrichten van speciale prestaties met het oog op de verkoopbevordering en de afzet). De erkende wederverkopers mogen geen contractsprodukten leveren aan vrije handelaren.

4. De juridische basis van het SABA-verkoopsysteem wordt gevormd door modelovereenkomsten, die de fabrikant sluit met door hem in de verschillende handelsfasen gekozen wederverkopers, d.w.z. met SABA-groothandelaren, SABA-alleenverkopers en SABA-beroepsdetailhandelaren.

Deze overeenkomsten hebben, in zoverre hier wordt aangeknoopt aan de betreffende functie van de wederverkoper, een verschillende inhoud, doch vullen elkaar aan en vormen een uniform systeem. Zij bevatten bovendien woordelijk gelijkluidende clausules, die gelden voor alle SABA-handelaren en voor alle distributiefasen.

5. Groothandelaren in de Bondsrepubliek en in West-Berlijn ondertekenen het „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar" en de model-samenwerkingsovereenkomst. Het „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar" bevat voornamelijk bepalingen over de bij wederverkoop van SABA-produkten binnen de Gemeenschap te volgen verkoopkanalen („E.E.G.-verkoopbinding").

De model-samenwerkingsovereenkomst regelt de nadere bijzonderheden voor de samenwerking tussen de fabrikant en de SABA-groothandelaren (zie sub 14).

6. De juridische betrekkingen tussen SABA en haar alleenverkopers in de afzonderlijke Lid-Staten van de Gemeenschap, voor zover deze geen dochterondernemingen van SABA zijn, worden geregeld in de model-alleenverkoopovereenkomst. Het „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar" wordt aanvullend toegepast.

7. Alle SABA-beroepsdetailhandelaren in de gemeenschap ondertekenen het „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar". Hierin zijn de voorwaarden neergelegd, waaraan een onderneming moet voldoen om als wederverkoper van SABA-produkten te worden toegelaten tot de kleinhandelsfase, worden de bij de wederverkoop in de Gemeenschap in acht te nemen verkoopkanalen vastgesteld („E.E.G.-verkoopbinding") en worden de verplichtingen van de detailhandelaar in verband met de verkoop en de verkoopbevordering vastgesteld.

8. Voor SABA-groothandelaren en SABA-beroepsdetailhandelaren in de Bondsrepubliek Duitsland gelden bovendien nog de verplichtingscertificaten „verkoopbinding SABA-groothandelaar" en „verkoopbinding SABA-beroepsdetailhandelaar". De in deze verplichtingscertificaten voorkomende bepalingen komen qua inhoud grotendeels overeen met die van de E.E.G.-verplichtingscertificaten. Het „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar" bevat bovendien de onderlinge afgrenzing van functie en terrein van werkzaamheid van de Duitse SABA-groothandelaren en SABA-beroepsdetailhandelaren. Uitsluitend voor het grondgebied van de Bondsrepubliek Duitsland en West-Berlin zijn voorts nog van kracht de „verkoopvoorwaarden voor binnenlandse transacties". Deze bevatten de voor alle zakelijke transacties met SABA geldende voorschriften inzake omvang van de leveringsplicht, aanbiedingen, prijzen, verzekering, overgang van het risico, betalingsvoorwaarden, klachten, rechten van de opdrachtgever om van de bestelling af te zien, uitsluiting van overige aanspraken op schadevergoeding, eigendomsvoorbehoud, plaats waar de overeenkomst moet worden nagekomen en naleving van de leveringsvoorwaarden.

9. Voor de toelating als SABA-groothandelaar gelden de volgende regels :

SABA heeft tegenover de Commissie verklaard, dat zij in principe bereid is om in de Bondsrepubliek Duitsland en West-Berlijn te leveren aan alle groothandelaren,

a) die een speciaalzaak drijven, d.w.z. die hun omzet voor meer dan 50 % realiseren uit de verkoop van radio-, televisie- en bandopname-apparaten of andere elektro-technische artikelen, of

   die een speciale afdeling hebben ingericht voor de verkoop van radio-, televisie-, en bandopname-apparaten aan de groothandel en wier omzet te vergelijken is met de omzet van een groothandelaar, die gespecialiseerd is in artikelen op het terrein van de elektronika voor ontspanningsdoeleinden ;

b) die bijdragen aan de opbouw en de versterking van het verkoopnet van SABA ;

c) die de SABA-service verlenen, met name de technische klantenservice, en die door geschoold personeel deskundig advies kunnen geven ;

d) die de SABA-samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend (zie sub 14) ;

e) die de SABA-verplichtingscertificaten hebben ondertekend en de verkoopbinding naleven (zie sub 11, 12, 15 en 18).

10. Als SABA-beroepsdetailhandelaar in de Gemeenschap kunnen alle detailhandelaren werkzaam zijn, die

a) een speciaalzaak drijven, d.w.z. die hun omzet voor meer dan 50 % realiseren uit de verkoop van radio-, televisie- en bandopnameapparaten of andere elektrotechnische artikelen of een speciale afdeling hebben ingericht voor de verkoop van radio-, televisie- en bandopnameapparaten ;

b) over een verkooppunt beschikken, dat geschikt is voor reclame voor en demonstratie van SABA-produkten ;

c) bereid zijn het SABA-assortiment zo volledig mogelijk te voeren, een redelijke omzet aan SABA-produkten te behalen en een opslagplaats voor SABA-apparaten aan te houden, die in een goede verhouding staat tot de omzet, alsmede SABA-apparaten representatief uit te stallen ; SABA beschouwt als „redelijk" een omzet, die door de betreffende onderneming, gezien haar omvang, haar plaatselijke betekenis en haar afzetmogelijkheden normaliter kan worden bereikt en die ongeveer overeenkomt met het marktaandeel van SABA in het betreffende gebied ;

d) als direct betrekkende afnemer bereid zijn met SABA een leveringscontract over het gehele SABA-assortiment te sluiten in overeenstemming met de omvang van de handelszaak en de plaatselijke betekenis van de detaillist ;

e) door geschoold personeel aan eindconsumenten deskundig advies kunnen geven en vakkundig kunnen afleveren ;

f) de technische klantenservice vervullen en aan de gebruiker garantie verlenen in overeenstemming met het „SABA-garantiecertificaat" ;

g) het „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar" hebben ondertekend (zie sub 11, 12, 16 en 18) ;

(„E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar", punt 3 ; model-alleenverkoopovereenkomst, punt 3, lid 3 ; „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar", punt 2 ; „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar", punt 2 ; „verplichtingscertificaat verkoopbinding „SABA-beroepsdetailhandelaar", punt 2.1 en 2.5).

11. Voor alle „SABA-handelaren" in de Gemeenschap en alle verkoopfasen gelden de door de fabrikant voorgeschreven „E.E.G.-verkoopbinding". De Duitse SABA-groothandelaren, de SABA-alleenverkopers en de SABA-beroepsdetailhandelaren zijn verplicht

a) binnen de gemeenschappelijke markt als wederverkopers alleen te leveren aan andere SABA-handelaren („E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar", punt 1 ; model-alleenverkoopovereenkomst § 3, lid 5 ; „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar", punt 1 ; „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar", punt 2 ; en „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-beroepsdetailhandelaar", punt 2, sub 2) ;

b) voor iedere levering aan een wederverkoper door persoonlijke controle van het door de „SABA-handelaar" en door SABA ondertekende „E.E.G.-verplichtingscertificaat" en door controle van de volledige lijst van de „SABA-handelaren" na te gaan, of de aanstelling als „SABA-handelaar" is geschied. De aanstelling als „SABA-handelaar" geschiedt door SABA („E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar" punt 3, model-alleenverkoopovereenkomst artikel 3, lid 5, „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar", punt 1, „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar", punt 2 en „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-beroepsdetailhandelaar" punt 2, sub 2);

c) door middel van een volledige controle van de nummers in de boeken te vermelden, wanneer en aan wie de SABA-apparaten werden doorverkocht; SABA zal alleen bij een ernstige verdenking van contractbreuk door de handelaar of diens afnemer inzage van deze stukken eisen en/of de vereiste inlichtingen vragen, d.w.z. bij levering aan een handelaar, die geen SABA-handelaar is („E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar", punt 4; model-alleenverkoopovereenkomst § 3, lid 5, „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar", punt 4, sub 1; „EEG-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar", punt 4; „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-beroepsdetailhandelaar", punt 2, sub 2);

d) SABA-produkten niet uit te voeren naar of in te voren uit landen buiten de E.E.G. („E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar" punt 2, model-alleenverkoopovereenkomst § 3, lid 5, „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar" punt 1, „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar" punt 5 en „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-beroepsdetailhandelaar" punt 3).

SABA heeft tegenover de Commissie evenwel de verplichting op zich genomen deze verboden ongedaan te maken telkens wanneer op de contractsprodukten in het handelsverkeer tussen de Gemeenschap en een E.V.A-land geen douanerechten meer worden geheven, d.w.z. vanaf 1 juli 1977.

12. Bij schending van de „E.E.G.-verkoopbinding" mag SABA de lopende leveringsovereenkomst opzeggen en de betreffende wederverkoper van iedere verdere levering uitsluiten (samenwerkingsovereenkomst punt 10, sub 4; model-alleenverkoopovereenkomst artikel 10, lid 3, sub c), juncto artikel 3; „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar" punt 8, sub 2; „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar" punt 7, sub 1, a); „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-beroepsdetailhandelaar" punt 4, sub 1, a)).

13. De alleenverkopers in België, Denemarken, Luxemburg en Nederland, aan wie SABA het exclusieve recht verleent haar produkten in het betreffende contractsgebied te verkopen zijn op grond van de model-alleenverkoopovereenkomst o.a. verplicht:

a) met de contractsprodukten concurrerende produkten gedurende de looptijd van de overeenkomst niet te vervaardigen of te verkopen (§ 4, lid g);

b) buiten hun contractsgebied geen klanten te werven, zich aldaar niet te vestigen en geen depôt aan te houden (§ 3, lid 4);

c) hun totale behoefte aan contractsproducten voor het betreffende seizoen vooruit te bestellen en de bestelde hoeveelheden volgens een in details nader overeen te komen maandelijks leveringsplan volledig af te nemen (artikel 4, sub a);

d) per kalenderjaar een minimumomzet aan SABA-produkten te behalen; indien de overeengekomen minimumomzet niet wordt bereikt mag SABA de overeenkomst terstond opzeggen (§ 10, sub h);

e) op eigen kosten in het contractsgebied reclame te maken voor de contractsprodukten (§ 4, sub c);

f) een goed functionerende klantenservice te vervullen en een reparatie-inrichting aan te houden, op eigen kosten garantie-aanspraken van hun afnemers te honoreren en een correcte klantenservice te verlenen voor alle contractsprodukten; deze verplichting geldt ook nog gedurende één jaar na beeindigung van de overeenkomst (§ 4, sub d);

g) hun kosten, die in het contractsgebied ontstaan zoals b.v. douanerechten, belastingen en alle andere kosten en wettelijke belastingen, hun brutoverdiensten en aan hun afnemers verleende korting aan SABA op verlangen mede te delen (§ 4, sub i);

h) aan het personeel van SABA in het contractsgebied iedere gewenste inlichting te verstrekken (§ 4, sub k).

14. De Duitse SABA-groothandelaren zijn op grond van de samenwerkingsovereenkomst verplicht tevoren over een half kalenderjaar met SABA leverantieovereenkomsten te sluiten en de bestelde hoeveelheid goederen op tijd af te nemen. Basis van de leverantie-overeenkomst is het SABA-leveringsvoorstel. Bij de vaststelling van het leveringsvoorstel gaat SABA ervan uit, dat de groothandelaar een redelijke omzet in SABA-produkten moet behalen. SABA beschouwt als redelijke omzet in SABA-produkten moet behalen. SABA beschouwt als redelijk een omzet, die door de betreffende onderneming, gezien haar omvang, haar plaatselijke betekenis en haar afzetmogelijkheden normaliter kan worden behaald en die ongeveer overeenkomt met het marktaandeel van SABA in het betreffende gebied. Overigens is aan de verplichting tot sluiting van een leveringscontract eerst dan voldaan, wanneer een te leveren hoeveelheid werd overeengekomen, waarbij op een voor beide partijen redelijke wijze rekening wordt gehouden met de vermoedelijke groei van de binnenlandse markt voor elektronika voor ontspanningsdoeleinden. Tegenvoorstellen van de SABA-groothandelaren op het SABA-leveringsvoorstel, waarin aan deze voorwaarden niet wordt vol-

daan, behoeven door SABA niet te worden bevestigd (samenwerkingsovereenkomst, punt 5).

Ten einde de SABA-groothandelaren op te wekken de door haar uitgewerkte leveringsvoorstellen te aanvaarden en nakoming van de gesloten leveringscontracten te waarborgen, heeft SABA een premiestelsel ingevoerd volgens hetwelk SABA-groothandelaren bij aanvaarding van het leveringsvoorstel voor ten minste 95 % een dispositiepremie ontvangen (0,3 — 0,5 %) naar gelang de mate, waarin zij het voorstel hebben aangenomen en bij nakoming van het leverantiecontract voor ten minste 85 % een jaarlijkse premie (1 — 2 %) naar gelang de mate, waarin de overeenkomst is nagekomen (model-samenwerkingsovereenkomst punt 6).

Hoewel SABA zeer sterk geïnteresseerd is in de nauwkeurige nakoming van deze leverantiecontracten, aanvaardt zij afwijkingen achteraf. Wanneer een groothandelaar de vastgestelde te leveren hoeveelheden niet afneemt bestaat de mogelijkheid, dat hij een lagere jaarlijkse premie ontvangt of deze geheel verbeurt.

15. Op grond van het verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar (punt 2, sub 2) zijn de Duitse SABA-groothandelaren bovendien verplicht SABA-produkten binnen de Bondsrepubliek Duitsland en West-Verlijn niet te verkopen aan eindgebruikers, behalve aan die eindgebruikers die

— kunnen aantonen een bedrijf uit de oefenen en
— de SABA-produkten slechts voor die bedrijfsdoeleinden van de onderneming gebruiken, die ten goede kunnen komen aan de rentabiliteit van de onderneming en
— een door SABA voorgeschreven verklaring ondertekenen, waardoor de naleving van deze verplichting wordt gewaarborgd, waarin het bedrijfsdoel objectief aantoonbaar wordt omschreven alsmede ieder ander gebruik en de doorverkoop wordt uitgesloten.

Indien een SABA-groothandelaar in strijd handelt met deze verplichting, is SABA gerechtigd dezelfde sancties als bij schending van de „E.E.G.-verkoopbinding" toe te passen (punt 7, lid 1, van het „verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar" ; zie sub 12). Ten einde dit beperkte oversprongsverbod met garanties te omgeven zijn de bepalingen inzake de controle van de nummers, het verstrekken van inlichtingen en het inzage geven in de zakelijke papieren (zie hierboven sub 11 c)) van overeenkomstige toepassing („verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar, punt 4").

16. Op grond van het „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar" (punt 1) en het „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-beroepsdetailhandelaar" (punt 2.1), zijn deze handelaren overigens verplicht een redelijke omzet te behalen in SABA-apparaten, een dienovereenkomstige opslagplaats aan te houden en de SABA-apparaten representatief ten toon te stellen.

17. SABA is verplicht de Duitse verkoopbinding strikt na te leven en tegen inbreuken onverbiddelijk op te treden met alle dienstige middelen. SABA heeft met name de verplichting op zich genomen alleen te leveren aan die afnemers, die deze verkoopverbinding schriftelijk ondertekenen. („verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar", punt 8 ; „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-beroepsdetailhandelaar", punt 3).

18. De garantie- en reparatieservice voor SABA-produkten is voor de gehele Gemeenschap uniform. De SABA-beroepsdetailhandelaren zijn verplicht de garantie overeenkomstig het „SABA-garantiebewijs" in volle omvang te verlenen en deze verplichting niet af te kopen noch contractueel uit te sluiten ; zij zijn voorts gehouden reparaties onder met de consumenten overeen te komen voorwaarden uit te voeren. Dezelfde verplichtingen gelden voor de SABA-groothandelaren en SABA-alleenverkopers, voor zover zij aan eindgebruikers leveren. Alle SABA-wederverkopers, d.w.z. SABA-groothandelaren, SABA-alleenverkopers en SABA-beroepsdetailhandelaren moeten er voor instaan, dat de „SABA-handelaren" aan wie zij hebben geleverd, hun garantieverplichtingen nakomen overeenkomstig het „SABA-garantiebewijs" (E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar" ; § 4, sub 1 ; model-alleenverkoopovereenkomst artikel 4, sub d) ; „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar" punten 3 en 6). Voor de uitvoering van de garantie- en reparatiewerkzaamheden kan de „SABA-handelaar" zich bedienen van een overeengekomen reparatiebedrijf. Op grond van het „SABA-garantiecertificaat" heeft de verbruiker uitdrukkelijk het recht zich via iedere „SABA-handelaar" te wenden tot de SABA-garantie- en reparatiedienst.

19. Na de bekendmaking van het essentiële gedeelte van de aangemelde overeenkomsten zijn bij de Commissie binnen de door haar gestelde termijn geen opmerkingen van derden binnengekomen.

20. De onderneming Metro SB-Großmärkte GmbH & Co. KG, Düsseldorf, heeft na afloop van deze termijn bij de Commissie bezwaren kenbaar gemaakt tegen het SABA-verkoopsysteem en conform artikel 3, lid 2, sub b), van Verordening nr. 17 verzocht vast te stellen, dat SABA door toepassing van haar overeenkomsten inzake verkoopbinding inbreuk maakt op de artikelen 85 en 86 van het E.E.G.-Verdrag en SABA bij beschikking de verplichting op te leggen aan de geconstateerde inbreuk een einde te maken.

De bezwaren van Metro waren voornamelijk gericht tegen de vroegere redactie van het „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar", waarin voor de Duitse SABA-groothandelaren het verbod was opgenomen om in de Bondsrepubliek Duitsland en in West-Berlijn SABA-produkten te leveren aan eindgebruikers. Door dit verbod wordt aan de Duitse zelfbedieningsgroothandel — en derhalve ook aan verzoekster — de toegang tot het SABA-verkoopnet op discriminerende wijze ontzegd. Verzoekster heeft tot nu toe een belangrijk gedeelte van haar omzet behaald

door verkoop aan eindgebruikers, die een bedrijf uitoefenen en kan om economische redenen de levering aan deze klantenkring ook in de toekomst niet missen. Zij kan derhalve niet voldoen aan de voorwaarden voor de toelating als SABA-groothandelaar. Een toelating als SABA-beroepsdetailhandelaar komt voor haar eveneens niet in aanmerking, gezien haar economische structuur en haar functie als zelfbedieningsgroothandelaar.

Op aandringen van de Commissie heeft SABA het „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar" inmiddels gewijzigd, zodat de Duitse groothandelaren voortaan onder bepaalde voorwaarden ook aan eindgebruikers die een bedrijf uitoefenen SABA-produkten kunnen leveren (zie sub 15).

21. De door SABA toegepaste overeenkomsten bevatten in hun vroegere vorm nog de volgende, onder artikel 85, lid 1, van het E.E.G.-Verdrag vallende voorschriften, die SABA op verzoek van de Commissie eveneens heeft opgeheven :

a) SABA-groothandelaren en SABA-beroepsdetailhandelaren in de Bondsrepubliek en in West-Berlijn alsmede de SABA-alleenverkopers in de Benelux-landen en hun afnemers mochten contractsprodukten noch rechtstreeks, noch indirect uitvoeren naar andere Lid-Staten van de E.E.G. SABA-beroepsdetailhandelaren in Duitsland mochten contractsprodukten niet wederinvoeren. Deze verboden waren gericht op en hadden ten gevolge een compartimentering der nationale markten binnen de Gemeenschap.

b) Na tussenkomst van de Commissie had SABA genoemde verboden opgeheven, zonder evenwel het beginsel van de compartimentering van de markten los te laten :

   — Zolang in de Bondsrepubliek Duitsland de prijsbinding werd toegestaan d.w.z. tot en met 31 december 1973, mochten Duitse SABA-groothandelaren en SABA-beroepsdetailhandelaren ook aan afnemers in de andere Lid-Staten van de Gemeenschap slechts leveren tegen de in de Bondsrepubliek geldende gebonden prijzen.

   — SABA-beroepsdetailhandelaren in Duitsland moesten tot en met 31 december 1973 de in de Bondsrepubliek geldende prijsbinding ook in acht nemen bij wederverkoop van die contractsprodukten, die zij uit andere Lid-Staten van de Gemeenschap wederingevoerd hadden. De SABA-alleenverkopers in de Benelux waren bij leveringen naar het gebied van de Bondsrepubliek, West-Berlijn daaronder begrepen, eveneens verplicht de aldaar geldende gebonden prijzen na te leven ; zij mochten met name slechts leveren aan die wederverkopers, die van hun kant de prijsbinding in acht namen.

   — Leveringen in dezelfde fase („horizontale leveringen") alsmede „teruglevering" door de detailhandel aan de groothandel waren verboden.

   — De SABA-groothandelaren/alleenverkopers mochten SABA-produkten niet leveren aan eindgebruikers (verbod van oversprong).

c) Als SABA-beroepsdetailhandelaren mochten slechts die detailhandelaren optreden, wier omzet voornamelijk gerealiseerd werd door de verkoop van radio-, televisie- en bandopname-apparaten of andere elektrische apparatuur. Hierdoor waren overal in de Gemeenschap alle soorten warenhuizen, grootwinkelbedrijven alsmede verbruikerscoöperaties en ondernemingen met soortgelijke verkoopvormen zonder zakelijk gerechtvaardigde argumenten verstoken van de levering van SABA-produkten.

22. Bovengenoemde bepalingen uit de overeenkomsten voldeden ook niet aan de voorwaarden voor vrijstelling conform artikel 85, lid 3, van het E.E.G.-Verdrag. Zij leidden niet tot een merkbare objectieve verbetering van de produktie of van de verdeling der produkten, waarmede de nadelige gevolgen voor de mededinging en het vrije handelsverkeer in de gemeenschappelijke markt zouden kunnen worden gecompenseerd, en verhinderden bovendien, dat de gebruikers een billijk aandeel ontvingen, dat overigens uit dergelijke verkoopovereenkomsten kan voortvloeien. Door de uitvoer- en wederinvoerverboden en -beperkingen was het SABA-handelaren en -gebruikers onmogelijk contractsprodukten elders in de gemeenschappelijke markt te betrekken. Aldus werd een gebiedsbescherming bereikt, waardoor in de diverse Lid-Staten van de Gemeenschap verschillende consumentenprijzen konden worden toegepast. Door de Duitse gebonden prijzen mede van toepassing te doen zijn op uitgevoerde en wederingevoerde contractsprodukten, konden de „SABA-handelaren" aan hun afnemers, met name eindgebruikers, niet leveren tegen lagere dan de in de Bondsrepubliek gebonden prijzen. Door de uitsluiting van warenhuizen, zelfbedieningswinkels en verbruikerscoöperaties werd deze ondernemingen de toegang tot de SABA-verkoop ontzegd, welke ondernemingen immers altijd een politiek van lagere consumentenprijzen nastreven.

23. Het thans geldende SABA-verkoopsysteem geeft de „SABA-handelaren" de navolgende zakelijke mogelijkheden :

a) de SABA-groothandelaren in Duitsland en de SABA-alleenverkopers in de andere Lid-Staten van de E.E.G. mogen SABA-produkten niet slechts leveren aan willekeurige SABA-beroepsdetailhandelaren in de gemeenschappelijke markt, doch via leveranties in dezelfde fase „horizontale leveringen" ook aan andere SABA-groothandelaren of andere SABA-alleenverkopers, alsmede via een „oversprong" ook aan willekeurige eindgebruikers in de E.E.G. In Duitsland mogen de Duitse SABA-groothandelaren bij de leveringen, waarbij een verkoopfase wordt overgeslagen, in ieder geval slechts leveren aan eindgebruikers die apparaten beroepshalve gebruiken.

b) De SABA-beroepsdetailhandelaren mogen SABA-produkten niet slechts leveren aan willekeurige (particuliere of beroepshalve) eindverbruikers in de gemeenschappelijke markt, doch via levering in dezelfde verkoopfase („horizontale leveringen") ook aan andere SABA-beroepsdetailhandelaren, alsmede via „teruglevering" ook aan willekeurige SABA-groothandelaren of SABA-alleenverkopers in de E.E.G.

c) De „SABA-handelaren", d.w.z. de SABA-groothandelaren, de SABA-alleenverkopers en de SABA-beroepsdetailhandelaren mogen hun verkoopprijzen voor SABA-produkten binnen de gemeenschappelijke markt zelf vaststellen. In geen Lid-Staat van de E.E.G. geldt voor SABA-produkten een prijsbinding.

d) De Duitse SABA-groothandelaren en de SABA-beroepsdetailhandelaren in alle Lid-Staten mogen ten slotte met SABA-produkten concurrerende apparaten verkopen.

II. Toepasselijkheid van artikel 85, lid 1, van het E.E.G.-Verdrag

Volgens artikel 85, lid 1, van het E.E.G.-Verdrag zijn onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en verboden alle overeenkomsten tussen ondernemingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen welke de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden en ertoe strekken of ten gevolge hebben, dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst.

A. *Onder artikel 85, lid 1, vallende bepalingen*

24. Overwegende dat de door SABA met de groothandelaren, de alleenverkopers en de detailhandelaren gesloten of nog te sluiten contracten overeenkomsten zijn tussen ondernemingen, die ertoe strekken en ten gevolge hebben, dat er beperkingen en vervalsingen van de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt ontstaan, waardoor de handel tussen Lid-Staten ongunstig kan worden beïnvloed.

25. Overwegende dat uit de verschillende overeenkomsten, die het SABA-verkoopsysteem vormen, voortvloeit dat SABA in die zin verplichtingen aangaat, dat zij niet zal leveren aan handelaren, die niet tot het verkoopsysteem behoren; dat de „SABA-handelaren" eveneens niet mogen leveren aan handelaren, die niet door SABA zijn toegelaten.

26. Overwegende dat deze verplichtingen de economische handelingsvrijheid van SABA en van de „SABA-handelaren" beperkt; dat zij tevens ertoe strekken en ten gevolge hebben, dat de mededinging op de gemeenschappelijke markt merkbaar wordt beperkt omdat de toegang tot het SABA-verkoopsysteem uitsluitend openstaat voor handelaren, die niet alleen algemene voorwaarden inzake vakbekwaamheid vervullen, maar bovendien bereid zijn speciale afzetbevorderende maatregelen te treffen en speciale verkoopprestaties te leveren.

27. Overwegende dat inzoverre SABA voor de toegang tot de verkoop van haar apparaten algemene voorwaarden inzake vakbekwaamheid vaststelt, die objectief in staat zijn de doelmatige verkoop van elektronische produkten voor ontspanningsdoeleinden te waarborgen en inzoverre zij alle handelaren, die deze voorwaarden vervullen, feitelijk als wederverkoper van haar produkten toelaat (binding van de gespecialiseerde handel), er nog geen sprake is van een mededingingsbeperking zoals bedoeld in artikel 85, lid 1.

28. Overwegende dat voorwaarden betreffende de vakbekwaamheid van de „SABA-handelaren" en de vakkennis van het met verkoop belaste personeel, inzake de deelname van SABA-groothandelaren aan de uitbreiding van het verkoopnet en het service-systeem, in verband met de inrichting van de voor verkoop bestemde ruimten en in verband met de klantenservice (zie sub 9 a), b) en c) alsmede 10 a), b), e) en f), „binding van de gespecialiseerde handel") tot gevolg hebben; dat in de regel slechts die handelaren van het SABA-verkoopsysteem zouden worden uitgesloten, die niet in staat zijn produkten op het gebied van de elektronika voor ontspanningsbedoeleinden tot tevredenheid van de consument te verkopen en de aan de verkoop verbonden service te geven; dat de doelmatige verkoop van technisch hoogwaardige produkten op het gebied van de elektronika voor ontspanningsdoeleinden immers vereist, dat deze artikelen in gespecialiseerde winkels door geschoold personeel worden verkocht en in ruimten die een correcte opslag, uitstalling en demonstratie mogelijk maken; dat bovendien de handelaren in staat moeten zijn de garantie en de klantenservice te verzorgen, hetzij in eigen persoon, hetzij door derden.

29. Overwegende dat de SABA-overeenkomsten verder nog bijzondere verplichtingen opleggen, die door de doelmatige verkoop van de betreffende produkten niet gerechtvaardigd kunnen worden; dat de beroepsgroothandelaren de in de SABA-samenwerkingsovereenkomst vervatte verplichtingen moeten nakomen (het sluiten van een halfjaarlijks leveringscontract, het behalen van een redelijke omzet en afspraak met betrekking tot een bepaalde te leveren hoeveelheid) (zie onder 9 d) en 14); dat de beroepsdetailhandelaren het SABA-assortiment zo volledig mogelijk moeten voeren, een redelijke omzet in SABA-produkten bereiken en een met de omzet overeenkomende opslagplaats voor SABA-apparaten aanhouden (zie onder 10 c) alsmede g) en onder 16); dat deze verplichtingen een sterke binding van de toegelaten handelaren met SABA tot stand brengen; dat deze leiden tot uitsluiting van die ondernemingen, die weliswaar aan de kwalitatieve toelatingsvoorwaarden vol-

doen, maar niet in staat of bereid zijn deze verplichtingen op zich te nemen.

Overwegende dat daarin de mededingingsbeperking, zoals bedoeld in artikel 85, lid 1, ligt, omdat kan worden aangenomen, dat door deze selectie, die boven de binding van de gespecialiseerde handel uitgaat, op merkbare wijze ondernemingen van toelating als „SABA-handelaar" en van de handel in SABA-produkten worden uitgesloten.

30. Overwegende dat de verplichting van de „SABA-handelaren" om voor iedere levering aan een wederverkoper door controle van het „E.E.G.-verplichtingscertificaat" of van de volledige lijst van „SABA-handelaren" na te gaan of de aanstelling als „SABA-handelaar" is geschied (zie onder 11 b)) dient ter wille van de controle of de „SABA-handelaren" genoemde verplichting (verkoopsbinding) nakomen ; dat hieronder ook valt de aan de „SABA-handelaren" opgelegde verplichting de nummers te controleren (zie onder 11 c)) ; dat SABA hierdoor de mogelijkheid wil krijgen bij levering van contractsprodukten aan een niet bij het verkoopsysteem aangesloten handelaar vast te stellen, welke „SABA-handelaar" aan hem heeft geleverd.

31. Overwegende dat de hierboven (onder 29 en 30) genoemde verplichtingen van SABA en van de „SABA-handelaren" ertoe strekken en ten gevolge hebben, dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt beperkt en vervalst ; dat SABA en haar handelaren immers wordt belet te leveren aan handelaren, die niet tot het verkoopsysteem behoren ; dat deze verplichtingen bovendien de keuzevrijheid beperken van de voor de verkoop van produkten op het gebied van de elektronika voor ontspanningsdoeleinden geschikte, doch door SABA niet toegelaten handelaren en van de consumenten ; dat door deze verplichtingen de handel tussen de staten ongunstig kan worden beïnvloed, omdat alle handelaren, die niet tot het verkoopsysteem behoren, de mogelijkheid wordt ontnomen om SABA-produkten te kopen en naar andere Lid-Staten uit te voeren.

32. Overwegende dat SABA zich in de model-alleenverkoopovereenkomst tegenover haar contractpartners verbonden heeft haar produkten voor de wederverkoop binnen een afgebakend gebied van de gemeenschappelijke markt slechts te leveren aan de voor dit gebied bevoegde alleenverkopers (zie onder 13) ; overwegende dat de SABA-alleenverkopers worden verplicht om geen concurrerende contractsprodukten te vervaardigen of te verhandelen (concurrentieverbod) en buiten het contractsgebied geen klanten te werven, geen vestiging op te richten en geen opslagplaats aan te houden (verbod van klantenwerving, zie onder 13 a) en b)) ; overwegende dat deze verplichtingen onder artikl 85, lid 1, vallende beperkingen van de mededinging opleveren, die de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden.

B. *Niet onder artikel 85, lid 1, vallende bepalingen*

33. Overwegende dat de door SABA met haar groothandelaren, alleenverkopers en beroepsdetailhandelaren gesloten overeenkomsten bovendien verplichtingen inhouden, die geen der onder artikel 85, lid 1, vermelde beperkingen van de mededinging opleveren en verplichtingen, die normaliter niet de mededinging beperken in de zin van artikel 85, lid 1, doch hoogstens bij een bepaalde wijze van toepassing.

34. Overwegende dat het aan de Duitse SABA-groothandelaren opgelegde verbod in de Bondsrepubliek en in West-Berlijn contractsprodukten aan particuliere verbruikers te leveren, er niet toe strekt of ten gevolge heeft dat de mededinging wordt beperkt, zoals bedoeld in artikel 85, lid 1 ; dat dit verbod wel de Duitse SABA-groothandelaren verhindert op dat niveau de mededinging met de Duitse SABA-detailhandelaren en met de „SABA-handelaren" uit andere landen van de Gemeenschap aan te gaan ; dat leveringen door de Duitse SABA-groothandelaren aan particuliere verbruikers in Duitsland echter in een stelsel met verscheidene niveaus, dat zoals het SABA-verkoopsysteem tussen de groothandels- en de detailhandelsfunctie, een duidelijk onderscheid maakt, niet in overeenstemming zouden zijn met de groothandelsfunctie ; dat de SABA-groothandelaren ten opichte van de SABA-detailhandelaren daardoor een ongerechtvaardigde voorsprong in de mededinging zouden verkrijgen ; dat deze mededinging, die niet beantwoordt aan een geleverde prestatie, niet door artikel 85 wordt beschermd.

35. Overwegende dat het aan de „SABA-handelaren" tot 1 juli 1977 onbeperkt opgelegde verbod tot uitvoer van contractsprodukten naar landen buiten de E.E.G. of tot herinvoer uit deze landen (zie sub 11 d)), geen merkbare beperking van de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt oplevert ; overwegende immers dat, gezien de dubbele douanetarieven ten gevolge van het tweemaal overschrijden van de douanegrens van de Europese Gemeenschap, „SABA-handelaren" en gebruikers in de Gemeenschap niet worden gestimuleerd om door SABA of een „SABA-handelaar" naar een derde land uitgevoerde produkten aldaar te kopen wanneer SABA, zoals het geval is, aan haar afnemers in derde landen geen gunstiger verkoopprijzen toekent dan aan de kopers in de E.E.G.-landen.

36. Overwegende dat de verkoopvoorwaarden voor binnenlandse transacties (uitgave van mei 1972) (zie onder 8) geen verplichting inhouden waardoor de mededinging in de zin van artikel 85, lid 1, van het E.E.G.-Verdrag rechtstreeks of indirect wordt beperkt ; dat de Commissie derhalve in zoverre overeenkomstig artikel 2 van Verordening nr. 17 een negatieve verklaring kan geven.

37. Overwegende dat men ervan dient uit te gaan, dat de verplichting van de alleenverkoper zijn brutoverdienste en de aan zijn afnemers toegekende kortingen aan SABA op verlangen mede te delen en aan het personeel van SABA iedere gewenste inlichting te ver-

strekken (zie onder 13 g) en h)), niet reeds een beperking van de mededinging oplevert, omdat SABA op basis van deze inlichting op de hoogte wordt gesteld van alle mededingingshandelingen van de alleenverkopers onderling; dat, zolang SABA geen aanbeveling doet om de verkoop van contractsprodukten buiten het contractsgebied achterwege te laten of bepaalde prijzen toe te passen, en geen voordelen toekent noch nadelen berokkent om deze doelstellingen te bereiken, niet mag worden aangenomen, dat ten gevolge van dergelijke informaties de mededinging wordt beperkt; dat de Commissie geen aanknopingspunten heeft voor een zodanige handelwijze van SABA.

III. Toepasselijkheid van artikel 85, lid 3, van het E.E.G.-Verdrag

Overwegende dat volgens artikel 85, lid 3, van het E.E.G.-Verdrag de bepalingen van artikel 85, lid 1, buiten toepassing kunnen worden verklaard voor overeenkomsten tussen ondernemingen, die bijdragen tot verbetering van de produktie of van de verdeling der produkten of tot verbetering van de technische of economische vooruitgang, mits een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt, en zonder nochtans aan de betrokken ondernemingen

a) beperkingen op te leggen, welke voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn,

of

b) de mogelijkheid te geven, voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen.

38. Overwegende dat het SABA-verkoopsysteem slechts toegankelijk is voor die handelaren, die bepaalde voorwaarden betreffende vakbekwaamheid vervullen en die zich in het bijzonder inzetten voor de verkoop van de contractsprodukten.

39. Overwegende dat hiermede bereikt kan worden, dat voor de verkoop van SABA-produkten handelaren beschikbaar zijn, die een technische kennis bezitten en over de technische inrichtingen beschikken, die voor de verkoop van de uit technische oogpunt gecompliceerde produkten van de elektronika voor ontspanningsdoeleinden (doelmatige bediening en advies alsmede het aansluiten en installeren van apparaten) en voor het geven van de voor de eindgebruiker vereiste service noodzakelijk zijn.

40. Overwegende dat de omstandigheid dat de „SABA-handelaren" zich in het bijzonder moeten inzetten voor de verkoop van de contractsprodukten, tot de volgende verbeteringen leidt:

dat de verplichting van de SABA-groothandelaren om met SABA leveringscontracten een half jaar tevoren af te sluiten en de bestelde hoeveelheid goederen op tijd af te nemen, SABA in staat stelt de produktie en de afzet nauwkeurig te programmeren en daardoor tot een continue levering, waarbij tevens de produktie en de verkoop gerationaliseerd worden; dat SABA op basis van deze samenwerking van haar kant verplicht is om haar groothandelaren en alleenverkopers een produktenpakket met concurrentiemogelijkheden tegen marktconforme prijzen aan te bieden; dat SABA hiertoe met haar groothandelaren voortdurend nauw overleg moet plegen, speciaal inzake de toekomstige opzet en structuur van het gamma van SABA-produkten; dat de SABA-groothandelaren derhalve — evenals de SABA-alleenverkopers — kunnen meewerken aan de opzet van de produktie en de programma's, waartoe zij wegens hun marktpositie bijzonder goed in staat zijn; dat hierdoor bereikt wordt, dat de SABA-groothandelaren en de SABA-alleenverkopers zich kunnen voorzien van gangbare apparaten, die zijn aangepast aan de speciale wensen van de consumenten.

Overwegende dat de verplichting van de SABA-groothandelaren en de SABA-beroepsdetailhandelaren om met de contractsprodukten een redelijke omzet te behalen, alsmede de verplichting van de SABA-groothandelaren een te leveren hoeveelheid overeen te komen, waarin op redelijke wijze rekening wordt gehouden met de vermoedelijke groei van de binnenlandse markt van elektronika voor ontspanningsdoeleinden, leidt tot rationalisatie van de verkoop, een intensievere bewerking van de markt en bevordering van de afzet; dat ten slotte de verplichting van de SABA-groothandelaren uit hoofde van de leveringscontracten om de contractsprodukten op te slaan, alsmede de verplichting van de SABA-beroepsdetailhandelaren, een zo volledig mogelijk SABA-assortiment te voeren en een dienovereenkomstige opslagplaats aan te houden, hebben geleid tot grotere bij de groothandelaren in lokale opslagplaatsen aanwezige hoeveelheden, respectievelijk tot uitbreiding van het SABA-assortiment en een verbeterde opslag door de SABA-beroepsdetailhandelaren.

41. Overwegende dat men overigens mag aannemen, dat de tussen SABA en haar alleenverkopers gesloten overeenkomsten, zoals in het algemeen alle alleenverkoopovereenkomsten in het grensoverschrijdende verkeer, op basis van de in de overwegingen bij Verordening nr. 67/67/EEG genoemde gronden een betere distributie van de betreffende produkten ten gevolge hebben.

42. Overwegende dat de voordelen, die voortvloeien uit een betere service, een continue bevoorrading, aanpassing van de SABA-apparaten aan de speciale wensen van de gebruikers, grotere voorraden in de locale opslagplaatsen bij de groothandelaren en een breder aanbod van produkten bij de detailhandelaren de gebruikers rechtstreeks ten goede komen.

43. Overwegende dat men mag aannemen, dat van de voordelen, die voortvloeien uit de rationalisatie van de afzet door SABA, gezien de op het terrein van de elektronika voor ontspanningsdoeleinden heersende sterke concurrentie, een druk uitgaat op SABA om deze voordelen door te geeven; dat zulks te meer geldt nu de Duitse SABA-groothandelaren en de SABA-beroepsdetailhandelaren in alle E.E.G.-landen ook concurrerende produkten mogen verkopen.

Overwegende anderzijds dat van de in de volgende verkoopfasen bestaande concurrentie voldoende druk uitgaat op de SABA-groothandelaren/alleenverkopers en de SABA-beroepsdetailhandelaren om genoemde voordelen uit hoofde van de rationalisatie in eigen verkoopfase door te geven aan de consumenten ; dat immers de SABA-beroepsdetailhandelaren en de consumenten SABA-produkten kunnen kopen bij willekeurige SABA-handelaren in de E.E.G. ; dat slechts bij levering aan particuliere consumenten in Duitsland de Duitse groothandelaren niet meedoen als concurrent van de andere „SABA-handelaren" ; dat deze concurrentie overigens hierdoor wordt gegarandeerd ; dat alle „SABA-handelaren" hun verkoopprijzen naar believen mogen vaststellen.

44. Overwegende dat het SABA-verkoopsysteem geen de mededinging beperkende verplichtingen bevat, die voor het bereiken van de bovengenoemde voordelen (zie onder 39 tot 41) niet onmisbaar zijn.

45. Overwegende dat de voorschriften inzake de selectieve verkoop van SABA vallen onder artikel 85, lid 1, van het E.E.G.-Verdrag, omdat hierdoor niet slechts de voor de verkoop van produkten op het gebied van elektronika voor ontspanningsdoeleinden ongeschikte, doch ook die wederverkopers van levering met SABA-apparaten worden uitgesloten, die deze apparaten op gepaste wijze kunnen verkopen, doch geen verdere verplichtingen aangaan dan die inzake de „binding van de gespecialiseerde handel" (zie hierboven sub 29) ; dat zonder deze verplichtingen genoemde verbeteringen en eisen (zie onder 40) niet kunnen worden gerealiseerd.

46. Overwegende dat de in de model-alleenverkoopovereenkomst vervatte verplichting van SABA om haar produkten met het oog op de wederverkoop binnen een bepaald afgebakend gebied van de gemeenschappelijke markt alleen te leveren aan voor dit gebied bevoegde alleenverkopers in artikel 1, lid 1, sub a), van Verordening nr. 67/67/EEG als onmisbaar wordt beschouwd en dat de verplichtingen van de alleenverkopers om geen met de contractsprodukten concurrerende produkten te vervaardigen of te verhandelen en in andere Lid-Staten van de E.E.G. geen klanten te werven, geen vestiging op te richten en geen depôt aan te houden zodanige beperkingen van de mededinging zijn, die volgens artikel 2, lid 1, van genoemde verordening niet in de weg staan aan de toepasselijkheid van artikel 85, lid 3, van het E.E.G.-Verdrag.

47. Overwegende dat de overeenkomsten, die de basis vormen van het SABA-verkoopsysteem, de betrokken ondernemingen geen mogelijkheid geven voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen.

48. Overwegende dat binnen de gemeenschappelijke markt een aantal ondernemingen bestaat, die radio-, televisie- en bandopname-apparaten vervaardigen en die effectief met SABA kunnen concurreren ; dat de marktpositie van SABA in de Lid-Staten van de E.E.G. immers betrekkelijk zwak is.

49. Overwegende evenwel dat ook op de markt van SABA-produkten in de Bondsrepubliek vele SABA-groothandelaren kunnen optreden, die niet alleen onderling concurreren, doch ook blootstaan aan concurrentie van SABA-beroepsdetailhandelaren in alle Lid-Staten van de E.E.G.

Overwegende dat in de andere Lid-Staten, waarin SABA-alleenverkopers werkzaam zijn, de SABA-beroepsdetailhandelaren ondanks de aan genoemde alleenverkopers verleende exclusiviteit, SABA-produkten ook bij andere alleenverkopers en bij Duitse groothandelaren alsmede bij willekeurige SABA-beroepsdetailhandelaren kunnen kopen, en dat het hun ondanks het aan genoemde alleenverkopers opgelegde verbod tot klantenwerving, vrij staat ook te leveren aan „SABA-handelaren" in de andere Lid-Staten.

Overwegende dat in de kleinhandelsfase binnen de E.E.G. vele SABA-beroepsdetailhandelaren werkzaam zijn (in de Duitse Bondsrepubliek ongeveer 8 500), die allen elkanders concurrenten zijn, omdat zij immers kunnen leveren aan willekeurige eindgebruikers en aan willekeurige overige „SABA-handelaren".

50. Overwegende dat de overeenkomsten die de basis vormen van het SABA-verkoopsysteem d.w.z.

— het „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar",

— de model-alleenverkoopovereenkomst,

— het „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar",

— de model-samenwerkingsovereenkomst,

— het „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar",

— het „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-beroepsdetailhandelaar",

derhalve thans voldoen aan alle voorwaarden voor een ontheffing conform artikel 85, lid 3, van het E.E.G.-Verdrag.

IV. Toepassing van artikel 6 en artikel 8 van Verordening nr. 17

51. Overwegende dat SABA de laatste voor de ontheffing van deze overeenkomsten van het kartelverband noodzakelijke wijzigingen in de overeenkomsten, die de verkoop van haar produkten in de E.E.G. regelen, op 22 juli 1974 heeft aangebracht ; dat het derhalve redelijk is, dat de verklaring overeenkomstig artikel 85, lid 3, van het E.E.G.-Verdrag conform artikel 6 van Verordening nr. 17 op 22 juli 1974 in wer-

king treedt, behoudens de hierboven genoemde beperking.

Overwegende dat SABA de laatste voor een ontheffing van het „verplichtingscertificaat verkoopbinding SABA-groothandelaar" noodzakelijke wijzigingen op 20 februari 1975 heeft aangebracht; dat ten aanzien van deze overeenkomst de verklaring overeenkomstig artikel 85, lid 3, van het E.E.G.-Verdrag conform artikel 6 van Verordening nr. 17 derhalve eerst vanaf dit moment in werking kan treden.

52. Overwegende dat de geldigheidsduur van deze beschikking, gezien de bijzonderheden van het onderhavige geval, overeenkomstig artikel 8, lid 1, van Verordening nr. 17, moet worden vastgesteld op zes jaar, opdat de Commissie de resultaten van het SABA-verkoopsysteem na een redelijk korte tijd opnieuw zou kunnen onderzoeken.

53. Overwegende dat aan de beschikking verplichtingen verbonden moeten worden om de Commissie in staat te stellen steeds te beoordelen, of op grond van het SABA-verkoopsysteem de toegang tot verkoop van produkten van de elektronika voor ontspanningsdoeleinden op onbillijke wijze belemmerd wordt en of SABA — bij voorbeeld door invloed op de totstandkoming van de wederverkoopprijzen — de concurrentie belemmert op een wijze, die buiten de inhoud van de verkoop-overeenkomsten gaat; dat SABA daarom de Commissie ieder jaar alle gevallen moet mededelen, waarin zij een handelaar de toelating als „SABA-handelaar" geweigerd of ontnomen heeft, aanvragen om sluiting van leveringscontracten geweigerd of het staken van levering toegepast heeft of inzage in de papieren van een „SABA-handelaar" inzake de controle van de nummers verlangd heeft; dat de beschikking in zoverre op artikel 8, lid 1, van Verordening nr. 17 gegrond is.

V. Partiële toepasselijkheid van artikel 7, lid 1, van Verordening nr. 17

54. Overwegende dat de met de onderneming Ets. Fr. Drion op 18/24 november 1966 gesloten model-alleenverkoopovereenkomst, die in de plaats is gekomen van de door deze onderneming op 28 januari 1963 aangemelde alleenverkoopovereenkomst en in hoofdzaak aan laatstgenoemde identiek is, weliswaar voldoet aan de voorwaarden van artikel 7, lid 1, van Verordening nr. 17, doch dat het desondanks niet gerechtvaardigd is het in artikel 85, lid 1, neergelegde verbod niet van toepassing te doen zijn voor een bepaalde periode voor 16 december 1972; overwegende dat, ook nadat de Commissie op 10 maart 1971 in haar mededeling van de punten van bezwaar erop had gewezen dat

— de verplichtingen van de Belgische alleenverkoper om eerst toestemming van SABA te verkrijgen alvorens te leveren aan een Duitse wederverkoper en SABA-produkten aan laatstgenoemde slechts te verkopen tegen de door SABA vastgestelde prijzen,
— zijn afnemers de verplichting op te leggen bij de verkoop aan consumenten in Duitsland de aldaar door SABA vastgestelde prijsbinding na te leven en bij levering aan Duitse wederverkopers eerst SABA om toestemming te vragen,
— alsmede de binding van de gespecialiseerde handel met uitsluiting van levering aan bepaalde vormen van detailhandel,

onder artikel 85, lid 1, van het Verdrag vielen, zonder dat voldaan was aan de voorwaarden voor een ontheffing conform artikel 85, lid 3, de betrokken ondernemingen genoemde beperkingen van de mededinging tot en met 15 december 1972 hebben gehandhaafd.

55. Overwegende dat de overige tot het afzetsysteem van SABA behorende overeenkomsten niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 7, lid 1, van Verordening nr. 17; dat immers

— het „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-groothandelaar" (uitgave 1972),
— de model-alleenverkoopovereenkomst (uitgave 1966/67),
— de verplichtingscertificaten verkoopbinding (uitgave 1965),
— de modelsamenwerkingsovereenkomst (uitgave van 2 januari 1974),
— het „E.E.G.-verplichtingscertificaat SABA-beroepsdetailhandelaar" (uitgave 1972), alsmede
— de verkoopvoorwaarden voor binnenlandse transacties (uitgave mei 1962),

eerst na inwerkingtreding van Verordening nr. 17 werden toegepast en dat de met de ondernemingen

— A. Loschetter & Fils en
— SABA Nederland N.V.

gesloten model-alleenverkoopovereenkomsten eerst na het verstrijken van de in artikel 5, lid 1, van Verordening nr. 17 bepaalde termijn zijn aangemeld,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

Er bestaat voor de Commissie op grond van de haar bekende gegevens geen aanleiding om krachtens artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap op te treden tegen de verkoopvoorwaarden voor binnenlandse transacties (uitgave mei 1972), die momenteel door de onderneming SABA, Schwarzwälder Apparate-Bau-Anstalt August Schwer und Söhne GmbH voor de afzet van haar produkten in de Bondsrepubliek worden toegepast.

Artikel 2

Artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap wordt conform artikel 85, lid 3, niet van toepassing verklaard op

— het „E.E.G.-verplichtingsbewijs SABA-groothandelaar" (uitgave van 1 juli 1974),
— de model-alleenverkoopovereenkomst (gewijzigde versie 1966/67),
— het „verplichtingsbewijs verkoopbinding SABA-groothandelaar" (gewijzigde uitgave van 1 juli 1974),
— de model-samenwerkingsovereenkomst (gewijzigde uitgave van 2 januari 1974),
— het „E.E.G.-verplichtingsbewijs SABA-vakdetailhandelaar" (uitgave van 1 juli 1974), en
— het „verplichtingsbewijs verkoopbinding SABA-vakdetailhandelaar" (uitgave van 1 juli 1974).

Artikel 3

Artikel 2 treedt betreffende de tussen SABA en de onderneming Ets. Fr. Drion gesloten model-alleenverkoopovereenkomst vanaf 16 december 1972, betreffende het „verplichtingsbewijs verkoopbinding SABA-groothandelaar" vanaf 20 februari 1975 en betreffende de overige in artikel 2 genoemde overeenkomsten vanaf 22 juli 1974 in werking ; het is tot en met 21 juli 1980 van kracht.

Artikel 4

De onderneming SABA, Schwarzwälder Apparate-Bau-Anstalt August Schwer und Söhne GmbH is verplicht elk jaar, te beginnen op 31 december 1976, de Commissie alle gevallen mede te delen, waarin

— een handelaar de toelating als „SABA-handelaar" geweigerd of ontnomen is,
— zij aanvragen om sluiting van leveringscontracten geweigerd of een leveringsstop toegepast heeft of
— zij inzage in de papieren van een „SABA-handelaar" inzake de controle van de nummers verlangd heeft.

Artikel 5

Deze beschikking is gericht tot de volgende ondernemingen :

— SABA Schwarzwälder Apparate-Bau-Anstalt August Schwer und Söhne GmbH, Villingen-Schwenningen, Hermann-Schwer-Straße,
— A. Loschetter & Fils, Boulevard Prince Henri 41, Luxemburg,
— Ets. Fr. Drion, Albert Giraudlaan 96/100, Brussel,
— SABA Nederland N.V., Utrechtseweg 340, De Bilt.

Gedaan te Brussel, 15 december 1975.

Voor de Commissie

A. BORSCHETTE

Lid van de Commissie